

Beslisnota voor de raad

Datum 7 december 2023

Openbaar

Onderwerp Rekenkamerrapport Leren van Stimuleren
Versienummer 1.1

Portefeuillehouder n.v.t
Informant E.J. Bagerman
Eenheid/Afdeling Raadsgriffie
Telefoon (038) 498 2216
Email e.bagerman@zwolle.nl

Bijlagen 1. Eindrapport 'Leren van Stimuleren – Tussentijdse evaluatie van de HCA-regelingen Groei Vooruit en Upgrade Jezelf voor deelnemers uit de gemeente Zwolle'
2. Collegereactie op rapport 'Leren van Stimuleren'.

De raad wordt voorgesteld te besluiten om:

1. Kennis te nemen van de conclusies zoals verwoord in het Eindrapport 'Leren van Stimuleren – Tussentijdse evaluatie van de HCA-regelingen Groei Vooruit en Upgrade Jezelf voor deelnemers uit de gemeente Zwolle' en de aanbevelingen in het rapport over te nemen:
 1. Maak helder wat de doelstelling is van de scholingsregelingen.
 2. Overweeg om de scholingsregelingen meer of exclusief te richten op sectoren met de grootste arbeidsmarktkrapte.
 3. Kijk kritisch naar het maximumbedrag van de inwonersregeling.
 4. Zorg voor zorgvuldige documentatie van de onderbouwing van beleidskeuzes.
 5. Zet in regionaal verband in op nader onderzoek naar beide regelingen.
2. Het College van Burgemeester & Wethouders opdracht te geven uitvoering te geven aan de aanbevelingen, rekening houdend met de in de collegereactie opgenomen kanttekeningen.

Datum 7 december 2023

Inleiding

Binnen de Human Capital Agenda (HCA) 2019-2023 van Regio Zwolle werken 21 gemeenten, vier provincies, ondernemers, onderwijsinstellingen, vakbewegingen en het UWV Werkbedrijf in de regio samen om tot een zo goed mogelijk werkende arbeidsmarkt te komen. De scholingsregelingen binnen deze HCA zijn gericht op de vergroting van de beschikbaarheid, wendbaarheid en inclusiviteit van inwoners en werkenden binnen de regio. Dit gebeurt onder andere via de inwonersroute Groei Vooruit (inwonersregeling) en de individuele werkgeversroute Upgrade Jezelf (werkgeversregeling)

De HCA-periode 2019-2023 is bijna aan zijn eind gekomen en de partners binnen de Regio Zwolle hebben de intentie uitgesproken om de regelingen na 2023 voort te zetten. Tegen deze achtergrond heeft de Rekenkamercommissie (Rkc) onderzoek gedaan naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van de regelingen. Hierbij is gekeken naar de vormgeving, het bereik en de effectiviteit van de regelingen. Hierbij is (noodzakelijkerwijs) alleen gekeken naar de Zwolse deelnemers. Ook is gekeken naar hoe de regelingen zich verhouden tot alternatieve regelingen in Nederland.

Op basis van het onderzoek heeft de Rkc het rapport 'Leren van Stimuleren' opgesteld. Op 17 juli 2023 presenteerde de voorzitter van de Rkc het eindrapport aan de gemeenteraad. Aan het college van B&W is vervolgens gevraagd een reactie te geven op het rapport. De bestuurlijke reactie is op 19 september 2023 ontvangen. Het rapport en de bestuurlijke reactie zijn op 20 november 2023 in een raadsdebat behandeld.

Beoogd effect

Met deze beslisnota geeft de raad aan hoe vervolg moet worden gegeven aan de aanbevelingen die de Rkc doet in het rapport 'Leren van Stimuleren – Tussentijdse evaluatie van de HCA-regelingen Groei Vooruit en Upgrade Jezelf voor deelnemers uit de gemeente Zwolle'

Argumenten

1.1 *De Rkc komt tot een aantal conclusies over de vormgeving van de regelingen.*

De conclusies ten aanzien van de vormgeving van de regelingen luiden als volgt:

- Keuzes voor de vormgeving van de regelingen zijn niet vastgelegd in beleidsdocumenten; deze zijn zo goed als mogelijk gereconstrueerd op basis van interviews.
- Er is sprake van een lerende aanpak; coaching is toegevoegd en interne processen zijn aangepast. Maar het hoe en waarom is helaas niet vastgelegd.
- De regelingen sluiten goed aan bij de doelstelling van de HCA: verhoging van de beschikbaarheid, wendbaarheid en inclusiviteit.
- Binnen de HCA zijn negen sectortafels gericht op arbeidsmarktontwikkeling in zwaartepuntsectoren met relatief veel werkgelegenheid:
 - o De regelingen sluiten aan bij drie van de vier veelgenoemde uitdagingen: zij-instroom, Leven Lang Ontwikkelen, en behoud van personeel. Jongereninstroom vanuit het reguliere onderwijs is onderdeel van ander beleid.
 - o Specifieke aandacht voor de zwaartepuntsectoren is niet terug te vinden in de regelingen (geen vraagarticulatie en geen feedback op de vormgeving).
- Beide regelingen zijn generiek, zij richten zich niet op specifieke doelgroepen of op sectoren waarin sprake is van arbeidsmarktkrapte.

Datum 7 december 2023

1.2 De Rkc komt tot een aantal conclusies over het bereik van de regelingen.

De conclusies ten aanzien van het bereik van de inwonersregeling luiden als volgt:

- Sinds medio 2020 tot begin 2023 hebben 333 inwoners uit Zwolle gebruik gemaakt van de regeling. Circa 6% gebruikt de regeling vaker dan één keer.
- Het gemiddelde ontvangen subsidiebedrag was bijna 3.500 euro.
- De meeste opleidingen zijn gericht op omscholing gericht op een andere baan (61%), gevolgd door bijscholing (23%) en herscholing om een baan te vinden (13%). Qua opleidingsniveau waren de opleidingen met name gericht op HBO niveau (55%) en MBO 3-4 niveau (35%).
- In vergelijking met de potentiële beroepsbevolking in Zwolle hebben relatief veel vrouwen, 32-51 jarigen, hoger opgeleiden gebruik gemaakt van de regeling. Ook hebben relatief veel mensen die enige tijd zonder werk hebben gezeten en mensen met een bijstandsuitkering gebruik gemaakt van de regeling. Van deze laatste groep hadden relatief weinig mensen weinig tot geen arbeidsverleden. Tot slot waren er relatief veel personen met een flexibel contract die gebruik hebben gemaakt van de regeling.
- In vergelijking met de STAP-regeling hebben relatief minder jongeren (<31 jaar) en meer medewerkers met een flexibel contract gebruikgemaakt van de regeling. De STAP-regeling een had een relatief groot bereik onder hoger opgeleiden.

De conclusies ten aanzien van het bereik van de werkgeversregeling luiden als volgt:

- Sinds 2019 tot begin 2023 hebben 151 werkgevers die gevestigd zijn in Zwolle gebruik gemaakt van de regeling. Een deel ontvangt vaker subsidie want het gaat om 230 toekenningen.
- Onder de deelnemende werkgevers bevindt zich 40% zzp'ers; dit gebruik ligt hoger dan bij de landelijke STAP-regeling.
- Gemiddeld bedraagt de subsidie bijna 4.000 euro; de werkgever zelf co-financierde ruim 4.500 euro. Er is uiteraard een groot verschil tussen de werkgevers met personeel en de zzp'ers.
- Veruit de meeste deelnemers komen uit de sector Zorg en welzijn, gevolgd door de sectoren Administratief, financieel en juridisch, en Techniek en energietransitie.
- Volgens verwachting gaat het meestal om bijscholing (84%) van werknemers. Qua opleidingsniveau gaat het ook hier vooral om scholing op HBO niveau (61%) gevolgd door MBO 3-4 niveau (19%).

1.3 De Rkc komt tot een aantal conclusies over de effectiviteit van de inwonersregeling.

Kwalitatieve inzichten o.b.v. interviews met 16 inwoners die voor september 22 hun opleiding hadden afgerond:

- Meest genoemd: beter zicht op eigen kwaliteiten en mogelijkheden, en meer zelfvertrouwen.
- Gevolgd door: meer zicht op arbeidsmarktkansen en beter gemotiveerd om loopbaanstappen te zetten.
- Bij meer dan de helft: (om)scholing leidde al tot een (andere, tijdelijke of reeds vaste) baan.

Kwantitatieve inzichten o.b.v. CBS microdata, 197 deelnemers die voor december 22 hun opleiding hadden afgerond:

- Een derde van de werkloze deelnemers vindt direct na de scholing een baan en vier vijfde binnen 1,5 jaar. De bruto-effectiviteit van de inwonersregeling is dus groot. De netto-effectiviteit lijkt minder groot; een soortgelijk % vindt in Nederland binnen 2 jaar werk.

Datum 7 december 2023

- Driekwart van de werkende deelnemers vindt na de opleiding een baan bij een andere werkgever en twee derde in een andere sector. Ook deze bruto-effectiviteit is groot. De netto-effectiviteit zou nader onderzocht moeten worden.

1.4 De Rkc komt tot een aantal conclusies naar aanleiding van een vergelijking met soortgelijke regelingen.

Voor wat betreft de inwonersregeling komt de Rkc tot de volgende conclusies:

- Het betreft een ruime regeling zowel wat betreft het maximale subsidiebedrag als de eisen die aan de opleiding gesteld worden. Verder kan gedurende het hele jaar een aanvraag ingediend worden en kan gebruik gemaakt worden van een loopbaancoach.
- Op de leerpunten uit beschikbare evaluaties van vergelijkbare regelingen scoort de inwonersregeling goed: 1. bekendheid regeling, 2. motivatie, begeleiding en nazorg, 3. complexiteit van de criteria.
- Er vindt geen toets plaats op additionaliteit van de regeling (zou de opleiding ook gedaan zijn zonder deze subsidie?).

Voor wat betreft de werkgeversregeling komt de Rkc tot de volgende conclusies:

- De regeling bevat zowel ruimere als minder ruime mogelijkheden. Per werknemer is het maximale subsidiebedrag relatief hoog, per werkgever relatief laag. De vereiste cofinanciering van 50% is relatief hoog. Er is echter geen voorfinanciering nodig. De aanvraag kan gedurende het hele jaar ingediend worden.
- De regeling speelt in op de volgende leerpunten uit evaluaties van vergelijkbare regelingen: 1. administratieve lasten, 2. duidelijkheid criteria en 3. financiële risico's in het mkb.

1.5 Het is aan de raad om een besluit te nemen over het al dan niet overnemen van de aanbevelingen.

Het rapport is op maandag 20 november jl. in een raadsdebat behandeld. Aan het eind van het debat werd geconcludeerd dat het rapport klaar is voor besluitvorming. Het is aan de raad om een besluit te nemen over het al dan niet overnemen van de aanbevelingen.

2.1 Hiermee verschaft de raad duidelijkheid aan het college over de opvolging van de aanbevelingen.

In de collegereactie staat beschreven hoe het college van plan is opvolging te geven aan de aanbevelingen. Bij enkele aanbevelingen worden door het college kanttekeningen geplaatst. Door het college opdracht te geven uitvoering te geven aan de aanbevelingen, wordt door de raad duidelijkheid gegeven over de opvolging van de aanbevelingen.

Risico's

Niet van toepassing.

Financiën

Niet van toepassing.

Communicatie

Het rapport, de collegereactie op het rapport en het raadsbesluit over het rapport worden gepubliceerd op de website van de Rekenkamer.

Datum 7 december 2023

Vervolg

In zijn reactie op het rapport geeft het college aan hoe vervolg wordt gegeven aan de aanbevelingen. Het college neemt de aanbevelingen mee naar het Regio Zwolle bestuur en brengt deze in bij de totstandkoming van de nieuwe programmering vanaf 2024.

Openbaarheid

Deze beslisnota is openbaar.